

KOLUMBIA

SCENARIUSZ LEKCJI

SZANUJ DRUGIEGO CZŁOWIEKA

Czas trwania
45 minut

TEMAT

SZANUJ DRUGIEGO CZŁOWIEKA

Zaaranżuj salę do pracy w grupach. Wydrukuj materiały z załączonej płyty. Przygotuj projekcję fragmentów filmu zamieszczonych na płycie. Przed zajęciami zapoznaj się z całym odcinkiem dostępnym na stronie www.kulczykfoundation.org.pl

DLACZEGO WARTO PORUSZYĆ TEN TEMAT

Szacunek jest podstawą budowania dobrych relacji z ludźmi. Możemy się z kimś nie zgadzać, mieć odmienne zdanie i różne pomysły, ale jeśli darzymy drugiego człowieka szacunkiem, to łatwiej nam zaakceptować to, że ktoś może inaczej niż my postrzegać sytuację, inaczej myśleć na jakiś temat, mieć inne poglądy czy preferować inny sposób życia. Próba zrozumienia argumentów drugiego człowieka, wrażliwość na jego potrzeby, empatia to przejawy szacunku dla niego. Szanując się wzajemnie, możemy ze sobą prowadzić interesujące dyskusje oraz efektywnie współdziałać.

CĘŁE ZAJĘĆ

Może uda się zrobić z uczniami jeden krok, może dwa, a może aż trzy. Zawsze będzie to Wasz wspólny sukces – Twój i Twoich uczniów!

Krok 1 – WIEM: Uczeń wie, że każdy zasługuje na szacunek bez względu na jego poglądy, przekonania oraz pomysły, o ile nie godzą one w innego człowieka. Wzajemny szacunek jest podstawą udanej dyskusji i współdziałania.

Krok 2 – CZUJĘ: Uczeń potrafi określić, jak czuje się osoba, której okazuje się szacunek.

Krok 3 – POMAGAM: Uczeń wyraża gotowość traktowania z szacunkiem myśli, poglądów oraz przekonań innych ludzi.

WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ

Opowiedz uczniom o następującej sytuacji: ich kolegów z jednej ze szkół podstawowych poproszono, by wskazali osoby, które ich zdaniem zasługują na szacunek. Uczniowie wymienili takie osoby: Papież Jan Paweł II, Papież Franciszek, Kamil Stoch, Robert Lewandowski, Adam Mickiewicz, Wisława Szymborska.

Zapytaj uczniów, jak skomentowaliby te wskazania. Użyj takich pytań:

- Co sądzicie o wyborach dokonanych przez Waszych rówieśników?
- Jakie cechy człowieka zasługują na szacunek?
- Co świadczy o tym, że drugiego człowieka darzymy szacunkiem? W jaki sposób to okazujemy?

Wskazówka:

Poprowadź rozmowę tak, aby uczniowie doszli do wniosku, że szacunek należy się każdemu człowiekowi bez względu na jego pozycję czy prestiż. Traktując innych z szacunkiem, możemy oczekiwać, że my także będziemy w taki sposób traktowani. Podkreśl, że szacunek wyraża się w sposobie komunikowania się z drugim człowiekiem, w tym, jak go słuchamy, jak odpowiadamy na to, co mówi, a nawet jak reagujemy na jego gesty.

ZAPOWIEDŹ PROJEKCJI FILMU

Wyjaśnij uczniom, że nie zawsze można liczyć na szacunek innych. Są sytuacje, w których człowiek nie jest traktowany z należnym mu szacunkiem. Powiedz, że za chwilę obejrzyjecie film, którego bohaterka – Tatiana Ramos – doświadczyła kompletnego braku szacunku.

PROJEKCJA FILMU

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 16

Catalina Escobar – silna kobieta, która daje siłę innym.

KOLUMBIA: kraj pięknej przyrody i koszmaru nastoletnich matek

PO DWÓCH STRONACH RÓWNIKA

Kolumbia, a właściwie Republika Kolumbii, leży w północnozachodniej części Ameryki Południowej. To kraj o powierzchni prawie czterokrotnie większej od Polski, który zajmuje obszar 1 139 825 km². Liczba ludności wynosi około 47,6 mln. Stolicą jest Bogota, położona w centralnej części państwa. Kolumbia graniczy z Wenezuelą, Brazylią, Ekwadorem, Peru i Panamą. Jako jedyny kraj na tym kontynencie ma dostęp zarówno do Morza Karaibskiego, jak i Oceanu Spokojnego.

Podopieczne Juanfe uczą się stawiania granic i szacunku do samych siebie.

Choć Kolumbia znajduje się w klimacie równikowym, nie brak tu górskiego środowiska. W regionie wzdłuż wybrzeża oraz równika średnia roczna temperatura przekracza 25°C, a opady wahają się pomiędzy 1000 a 2000 mm rocznie. Na obszarach górskich temperatury spadają wraz z wysokością (od +24°C do -12°C), a roczna suma opadów jest bardzo zróżnicowana.

Główne rzeki tego kraju to: Magdalena wpadająca do Morza Karaibskiego, oraz Orinoko, wzdłuż której na krótkim odcinku biegnie granica z Wenezuelą. Na południu Kolumbii trafimy na dopływ najdłuższej rzeki świata – Amazonki.

Czytaj dalej na 16 stronie

MIEDZY SZCZYTAMI ANDÓW A NIZINĄ AMAZONKI

Ze względu na ukształtowanie terenu obszar Kolumbii możemy podzielić na trzy duże regiony. Na zachodzie dominują majestatyczne Andy, natomiast na wschodzie znajdują się dwie duże niziny: Amazonki i Orinoko. Kraj ten charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem wysokości, gdyż najniższy położony punkt to brzeg Oceanu Spokojnego, czyli 0 m n.p.m., najwyższa zaś góra – Cristobal Colon (szczyt Krzysztofa Kolumba) – ma wysokość 5775 m n.p.m. Ze względu na tak duże różnice wysokości względnej nie można mówić o jednym charakterystycznym typie krajobrazu Kolumbii.

Wzdłuż równika rozciąga się las równikowy z gęstym drzew, lianami i licznymi gatunkami ptaków oraz owadów. Na Nizinie Orinoko dominuje sawanna z wysokimi trawami, niskimi drzewami i roślinami potrafiącymi magazynować wodę, które nazywają się *llanos*. W górach mamy do czynienia z piętrowym układem roślinności.

Ponieważ kraj ten leży na styku płyt litosfery – płyty południowoamerykańskiej z płytą kokosową oraz karaibską, dochodzi tu często do trzęsień ziemi, wybuchów wulkanów, a także fal tsunami. W strefie Morza Karaibskiego pojawiają się niszczycielskie huragany, które zagrażają wyspiarskiej części tego kraju, natomiast powodzią zagrożone są zarówno obszary wysokogórskie, jak i nizinne. Kolumbia zmagą się z wieloma kataklizmami przyrodniczymi, które często pochłaniają wiele istnień ludzkich, zwierząt i gospodarstw domowych.

Dzieciństwo w trudnych warunkach.

KRAJ BIAŁEGO PROSZKU

W krajobrazie Kolumbii wyróżniają się plantacje krasnodrzewu pospolitego. To z niego wytwarza się kokainę. W Ameryce Południowej liście z tego krzewu były i nadal są używane jako używka, która ma usuwać zmęczenie i głód. W dzisiejszych czasach to przede wszystkim źródło milionów dolarów dla właścicieli karteli narkotykowych.

Czytaj dalej na stronie

REFLEKSJA PO FILMIE

Bezpośrednio po projekcji filmu porozmawiaj z uczniami. Mogą Ci pomóc następujące pytania:

- Jak wyglądało życie Tatiany Ramos, zanim trafiła do fundacji Juanfe?
- W jaki sposób Catalina Escobar uczyła młode matki szacunku? Jak im okazuje szacunek?

Slumsy to świat, w którym dzieci też chcą być szczęśliwe.

Wskazówka:

Zwróć uwagę na słowa Cataliny: „Nikt nigdy nie był dla nich dobry od małości. Jest wiele rzeczy, które musimy naprawić”. Podkreśl, że wiele uczennic Cataliny w jej szkole po raz pierwszy potraktowano tak, jak należy. Podczas lekcji i warsztatów nauczyciele uczą młode matki tego, jak powinny odnosić się do nich inni ludzie.

ZADANIE

Traktujmy się z szacunkiem

Przygotuj trzy typy kartek z zadaniami. Każdemu uczniowi wręcz jedną z nich.

Treść kartek:

- Jesteś mieszkańcem osiedla i chcesz, aby pobliski park został odnowiony i uporządkowany tak, aby dzieci miały gdzie się bawić, a dorośli mogli odpoczywać.
- Jesteś inwestorem, który zamiast parku chce wybudować pawilony usługowe, bo ludziom na osiedlu brakuje salonu fryzjerskiego, pralni ekologicznej, krawca itp.

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 17

Tatiana Ramos Bello – podopieczna fundacji Juanfe z córeczką.

- Jesteś obserwatorem. Twoje zadanie polega na obserwacji przebiegu dyskusji i notowaniu spostrzeżeń.

Wprowadź uczniów do zadania słowami:

Szanowni Państwo, otwieram zebranie rady naszego osiedla. Podejmiemy dziś decyzję, czy na naszym osiedlu powstanie park, czy pawilon usługowy. Kto z Państwa zechce poprowadzić dalszą część naszego zebrania?

Wybierz ochotnika (ochotników) i oddaj głos.

Wskazówka:

Zadbaj o bezpieczeństwo emocjonalne uczniów. Weź pod uwagę sytuację w klasie, np. czy jakieś dziecko nie jest wykluczane, nie jest zbyt nieśmiałe itp. Podziel role tak, aby uwzględnić indywidualne potrzeby i możliwości podopiecznych. Zachęcaj uczniów do udziału w dyskusji, ale ich nie zmuszaj. Nie przerywaj dyskusji. Niech prowadzi ją uczeń (uczniowie).

ROZMOWA

Porozmawiaj z uczniami o tym, co przed chwilą się działo. Zapytaj uczniów:

- Jak czuli się w swoich rolach?
- Co im przeszkadzało realizować cel?
- Co im pomagało realizować cel?
- Co zaobserwowali obserwatorzy?
- Jak czuli się mówiący, gdy inni słuchali ich argumentów?
- Jak czuli się mówiący, gdy ktoś im przerywał/ przeszkadzał?

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 18

Kolumbia jest światowym zagłębiem kokainowym. Jak do tego doszło? Należy tu wspomnieć o Pablo Escobarze, człowieku, który rozwinął ten przerażający interes w Kolumbii. To osoba, w stosunku do której można użyć stwierdzenia: „od zera do milionera”, ale niestety w negatywnym znaczeniu.

W latach 80. XX wieku Escobar stał się głównym baronem narkotykowym świata. To on kontrolował znaczącą część narkotyków przetrucanych do Meksyku, Dominikany, a następnie do USA. Nietrudno mu było znaleźć potencjalnych pracowników w kraju, gdzie głód, bieda i brak funduszy to chleb powszedni. I choć sam Escobar został zastrzelony w grudniu 1993 roku, to kartele nadal działają i mają się dobrze.

ŻYCIE W KULTURZE MACHO

Macho, czyli samiec. Od tego słowa pochodzi termin *machismo* – silne poczucie męskości i dumy. Sprawda się ono przede wszystkim do ograniczania wolności kobiet, które powinny zajmować się tylko domem i dziećmi oraz nie mają prawa do własnego zdania.

Wszelkobecna przemoc wzmacniana jest trwającą od ponad 50 lat wojną domową między kartelami narkotykowymi. Bezwzględność, zagrożenie życia i śmierć bliskich to codzienność milionów Kolumbijczyków.

Osoby, których bliscy pracowali dla mafii, znajdują się często w sytuacji bez wyjścia. Porzucają dom na wsi, gdyż boją się zemsty ze strony karteli, ale trafiają do miasta, gdzie znajdują lokum tylko w slumsach. Tu zaś czeka je brak szkoły dla dzieci, czystej wody, a do tego gangi i strzelaniny. Tu nikogo nie dziwi trzynastolatka w ciąży.

Czytaj dalej na stronie 18

Fundacja Juanfe zapewnia edukację i wsparcie dla młodych matek.

Dobrze, że w tak brutalnym świecie znalazła się Catalina Escobar i jej fundacja Juanfe. Choć nosi to samo nazwisko co słynny boss narkotykowy, walczy z tym złym światem. To dzięki jej pomocy młode matki dostają szansę na powrót do normalnego życia i alternatywę na lepszą przyszłość dla siebie i swoich dzieci. Dzięki Juanfe uczą się zawodu, mają zapewnioną opiekę dla swoich maluchów, ciepły posiłek i pomoc w znalezieniu pracy. Catalina daje im także wsparcie psychiczne i jasno mówi, że nikt nie może ich bić i wykorzystywać. To wielki krok ku innemu życiu. ■

Macierzyństwo nastolatek to bardzo częste zjawisko w Kolumbii

Dzięki Juanfe młode matki mają szansę na lepszą przyszłość dla siebie i swoich dzieci.

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Poprowadź uczniów przez następujące etapy:

1. Uświadomienie im ich wiedzy na temat sytuacji drugiego człowieka (**WIEM**);
2. Zwrócenie uwagi na rolę emocjonalnego zrozumienia czyjegoś problemu i utożsamienia się z tą osobą (**CZUJĘ**);
3. Podjęcie decyzji o aktywnej pomocy (**POMAGAM**).

WIEM:

Na szacunek zasługują wszyscy ludzie. Oczekujemy go od innych i sami powinniśmy go okazywać tym, których spotykamy w swoim życiu na co dzień. Wzajemnie okazywany szacunek pozwala nam budować pozytywne relacje.

CZUJĘ:

Gdy inni okazują nam szacunek, czujemy się dobrze. To dobre samopoczucie wpływa na kształtowanie się u każdego z nas pozytywnego obrazu samego siebie.

POMAGAM:

Poproś uczniów, aby na kartkach zmienili komunikaty na takie, które okazują szacunek:

- Nic mnie to nie obchodzi!
- Nie interesuje mnie to!
- Teraz ja mówię!
- Nie denerwuj mnie!

Zbierz kartki. Zapewnij uczniów, że pozostaną anonimowe. Na następnych zajęciach podsumuj treść kartek.